

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Kadernotitie begroting '23 en meerjarenperspectief	AGENDAPUNT	E6
DATUM	17 februari 2022		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	D. Ellenbroek
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	0610484087
PORTEFEUILLEHOUDER	A.C. Hofland		

Besluit

[Toelichting]

Voorstel

- In te stemmen met de technische uitgangspunten horende bij de begroting, zoals weergegeven in bijlage 1.
- Het meerjarige kader zoals geschetst in tabel A van deze notitie als zodanig op te nemen in de ontwerpbegroting 2023 en voor een zienswijze aan te bieden aan de gemeenteraden.
- Twee AB-leden te benoemen die tezamen met de portefeuillehouder Middelen het gesprek met de accountant voeren over de jaarstukken, begroting en verantwoording.

Samenvatting

Jaarlijks worden de uitgangspunten van de begroting vastgesteld inclusief bijbehorende meerjarenraming. In de themabijeenkomst van 4 november jl. is uitgebreid stilgestaan bij het meerjarenperspectief van VRT en de ontwikkelingen die op het perspectief van invloed kunnen zijn. Tegelijkertijd is in de bijeenkomst gesproken over de betrokkenheid van het AB bij relevante (beleidsinhoudelijke en financiële) ontwikkelingen. Daarover zijn aanvullende afspraken gemaakt.

Voorgesteld wordt om in te stemmen met het meerjarenperspectief zoals weergegeven in tabel A van deze notitie en dit perspectief op te nemen in de ontwerpbegroting 2023. Voorts wordt voorgesteld om twee AB leden te benoemen voor deelname aan het gesprek met de accountant m.b.t. de jaarstukken.

Aan het algemeen bestuur

Jaarlijks worden de uitgangspunten van de begroting vastgesteld. Ze vormen het kader van de begroting van het betreffende jaar en het kader voor de daarin opgenomen meerjarenraming. Vanuit het bestuur is het verzoek gekomen om het meerjarenperspectief op de begroting in samenspraak met het AB voor te bereiden. Hiervoor is in november een bestuurlijke themadag georganiseerd waarbij AB-leden en een aantal wethouders financiën aanwezig waren.

Op de bestuurlijke themadag van 4 november jl. zijn de meest relevante ontwikkelingen en thema's voor de komende periode aan de orde gesteld. Het doel van de bijeenkomst was om het AB vroegtijdig mee te nemen in deze ontwikkelingen en de uitkomsten van de discussie hierover te betrekken bij het begrotingskader '23 en het meerjarig perspectief. In deze "kadernotitie" wordt hier verder op ingegaan.

Vooropgesteld wordt dat er voor VRT geen sprake is van een nieuwe beleidsperiode. Het huidige beleidsplan en bijbehorende dekkingsplan brandweer is onlangs vastgesteld en loopt door t/m 2024. Vanuit begrotingsperspectief is er wel een volgende periode aangebroken: de afgelopen jaren is de begroting vanwege verschillende knelpunten gefaseerd opgehoogd met € 1,2 mln. De laatste tranche is doorgevoerd in de begroting '22.

In de volgende passages komen eerst de ontwikkelingen aan bod die het begrotingskader beïnvloeden. Daarna wordt ingegaan op enkele andere onderwerpen die in de themabijeenkomst van 4 november ter sprake zijn gebracht, waaronder het gesprek tussen burgemeesters Hofland en Joosten.

Paraatheid: Europese deeltijdrichtlijn (brandweervrijwilligers)

Onderdelen van de toepassing van de huidige rechtspositie van vrijwilligers verdragen zich niet (meer) met de Europese deeltijdrichtlijn, waarin is bepaald dat deeltijdwerkers recht hebben op dezelfde arbeidsvoorwaarden (en dus beloning) als vergelijkbare voltijdwerkers. Een gelijkschakeling van de arbeidsvoorwaarden is financieel onhaalbaar en zou het einde van brandweervrijwilligheid betekenen. Daarom is op landelijk niveau een denkrichting ontwikkeld, die uitgaat van het vergroten van de verschillen tussen de taken van een vrijwilliger en die van een beroepskracht, zodanig dat van een vergelijkbare werksituatie geen sprake meer is.

Deze denkrichting zou aanvankelijk worden uitgewerkt langs een viertal bouwstenen. Inmiddels is duidelijk dat de eerste bouwsteen, zijnde het onderscheid tussen verplichte en niet-verplichte beschikbaarheid (het zogenoemde verplichtende karakter), volstaat.

Dit betekent dat de inzet van vrijwilligers in consignatie (24/7 oproepbaar tegen vergoeding met verplichting op te komen) en kazernering (24/7 aanwezig in een kazerne o.b.v. een rooster) niet meer kunnen. Beide vormen komen in Twente voor: de kazernes Haaksbergen en Borne werken nog met consignatie voor vrijwilligers en in Almelo en Hengelo worden vrijwilligers gekazerneerd. Een vrijwilligersaanstelling omzetten naar een deeltijd-beroepsaanstelling is daarbij geen realistische oplossing, want vanuit het Arbeidstijdenbesluit bezien praktisch niet uitvoerbaar. Daarom resteert de enige optie om, uitgaande van behoud van huidige kwaliteitsniveaus, van de kazernes in Almelo en Hengelo een volledige beroepskazerne te maken. Voor de vrijwillige kazernes met consignatie betekent dit het stoppen van consignatie en gaan werken met het vrije-instroom model.

Financieel

Landelijk zijn de meerkosten berekend op € 75 mln. structureel voor de totale denkrichting (alle bouwstenen tezamen)¹. Het aandeel van de eerste bouwsteen bedraagt daarin € 30 mln. De eerste doorrekening voor Twente (vooral toegespitst op de organisatorische aanpassingen in Almelo en Hengelo) gaat uit van een lastenverzwaring in de loonsom van **€ 1,3 - € 1,5 mln**. Dit effect doet zich naar verwachting in de loop van 2024 voor.

De Twentse doorrekening verhoudt zich tot de landelijke projecties. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het ministerie van J&V als stelselverantwoordelijke de meerkosten van deze aanpassing op zich neemt. In het Veiligheidsberaad van 21 juni 2021 is rijksfinanciering van de meerkosten van deze stelselwijziging als harde randvoorwaarde gesteld. Ook in de nieuwe kabinetsperiode zal vanuit het Veiligheidsberaad hier nadrukkelijk op worden aangedrongen.

	2023	2024	2025	2026
Lasten	0,0 mln.	0,7 mln.	1,4 mln.	1,4 mln.
Baten	0,0 mln.	0,7 mln.	1,4 mln.	1,4 mln.
Saldo	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.

¹ [20210222 Oplegnotitie Denkrichting differentiatie brandweertaken met bijlagen.pdf \(brandweervrijwilligers.nl\)](#)

Omgevingswet

Met de invoering van de omgevingswet wordt het wettelijke kader voor de inrichting van de fysieke leefomgeving vereenvoudigd. De nieuwe regelgeving moet het omgevingsrecht inzichtelijker maken, de kwaliteit van de leefomgeving meer centraal stellen, de bestuurlijke afwegingsruimte voor projecten vergroten en besluitvorming over projecten bespoedigen. De impact van de wetwijziging is groot. Ook voor diverse verbonden partijen, zoals VRT. De wet wordt naar verwachting medio 2022 ingevoerd.

Financieel

Landelijk zijn de structurele meerkosten voor veiligheidsregio's berekend op € 15 - € 20 mln. en de eenmalige kosten op € 20 – € 30 mln.² De structurele kosten hangen volgens deze studie vooral samen met de extra capaciteit die nodig is voor integrale afstemming (o.a. deelname aan omgevingstafels). De eenmalige kosten hebben betrekking op software (aansluiting op het DSO), omscholing van personeel en afvloeiing c.q. doorstroming van personeel.

De eerste eigen doorrekening van de meerkosten voor VRT is relatief gezien aanmerkelijk lager en komt uit op **€ 0,2 - € 0,4 mln.** De meerkosten hebben vooral betrekking op extra personele capaciteit, die nodig is om o.a. de grotere adviesrol voor veiligheidsregio's bij complexe aanvragen waar te kunnen maken. Daarnaast leiden aangescherpte technische eisen voor ondersteunende software tot een structurele verhoging van licentiekosten. De eenmalige kosten zijn nog niet volledig vertaald.

Het Twentse beeld is sterker gebaseerd op de eerste ervaringen die in pilots zijn opgedaan met de nieuwe werkwijze. De landelijke studie baseert zich vooral op expertinschattingen.

Landelijke financieringsafspraken

In 2016 zijn de eerste financiële afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over de invoering van de Omgevingswet. Destijds ging men ervan uit dat de aangenomen besparingen in capaciteit t.g.v. de wetwijziging konden worden ingezet ter dekking van de uitvoeringskosten van het DSO. De positie van regionale uitvoeringsorganisaties (w.o. de veiligheidsregio's) lijkt in dit akkoord onderbelicht.

Inmiddels zijn de inzichten wat gewijzigd over bijv. de realiseerbaarheid van aangenomen besparingen. Een eerste evaluatie van de financiële afspraken staat gepland voor het jaar 2022. Al lijkt het waarschijnlijk dat die evaluatie naar achteren wordt geschoven. Ook bij deze financiële evaluatie is het belangrijk dat vanuit het Veiligheidsberaad (of via een ander kanaal) wordt gewezen op de gevolgen voor de veiligheidsregio's.

De uitkomsten van de geplande evaluatie zijn voor het meerjarenperspectief relevant: in de themabijeenkomst van 4 november jl. is door diverse bestuurders aangegeven dat zij additionele compensatie vanuit het Rijk als een voorwaarde zien voor toekenning van een additionele bijdrage aan VRT.

	2023	2024	2025	2026
Lasten	0,3 mln.	0,3 mln.	0,3 mln.	0,3 mln.
Baten	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.
Saldo*	0,3 mln.	0,3 mln.	0,3 mln.	0,3 mln.

* ervan uitgaande dat de geëvalueerde financiële afspraken tussen Rijk en VNG hierin voorzien.

Noot richting DB (d.d. 20-01-2022): de eerste doorrekening van de gevolgen van de omgevingswet heeft nog een voorlopig karakter. Een actualisatie van de doorrekening wordt gepresenteerd in de ontwerpbegroting '23.

² [Gevolgen risicobeheersingstaken stelselherziening Omgevingsrecht voor veiligheidsregio's - Cebeon](#)

Informatieveiligheid

VRT werkt momenteel aan verdere implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO), een normenkader gebaseerd op internationale (ISO)-normen, dat in feite al een wettelijke status heeft³. De aandacht voor informatiebeveiliging is de laatste jaren sterk toegenomen. Recente berichtgeving over cyberaanvallen binnen en buiten de regio laten zien dat het belangrijk is om de I-beveiligingsbasis goed op orde te krijgen. Voor veiligheidsregio's is het met name cruciaal dat de bedrijfscontinuïteit gewaarborgd is als vitale sector voor brandweerszorg en crisisbeheersing.

Het overall beeld bij VRT is dat de technische basis staat, maar het systematisch beheersen van de I-beveiligingsrisico's (en de privacyrisico's) nog niet. In het auditverslag van de BIO (19-01-2022) is een reeks van aanbevelingen gedaan dat nodig is om de basis in alle opzichten op orde te brengen. Dit vergt capaciteit en ICT-middelen die momenteel niet voor handen is.

De benodigde middelen voor IT-beveiliging bedraagt volgens huidige standaarden (zoals ook gehanteerd door de Cyber Security Raad) minimaal 10% van het totale IT-budget. Dat komt in VRT-termen neer op c.a. € 350 k. De huidige uitgaven voor informatieveiligheid (personeel en tooling) bedragen nog geen 5% van het IT-budget. Een middelentekort van c.a. **€ 0,2 - € 0,25 mln.** Herschikking van middelen binnen het huidige IT-budget is niet mogelijk. Het gros van het IT-budget zit vast in licenties, contracten, investeringen en reguliere IT-beheerstaken.

VRT beschikt nog over incidentele gelden voor informatiebeveiliging (275 k). Deze gelden worden in 2022 ingezet om de verdere implementatie van de BIO op onderdelen te versnellen. De aanvullende structurele middelen zijn voornamelijk bestemd voor versterking van de I-beveiligingsorganisatie. Het destijds genomen besluit om de capaciteit voor I-beveiliging en privacy uit bestaande middelen te bekostigen en (daardoor) de taken van een aantal kritische rollen (CISO en FG) als neventaak te beleggen, blijkt in de praktijk geen adequate oplossing. Daarnaast zijn technische voorzieningen noodzakelijk om het netwerkverkeer gericht te kunnen monitoren (SIEM-oplossing) en het risicomanagement op dit thema goed in te regelen.

De additionele investering in I-beveiliging is feitelijk te beschouwen als een financiële beheersmaatregel: de potentiële kosten van een beveiligingsincident (inclusief response en productieverlies) zijn een veelvoud van een dergelijke investering.

	2023	2024	2025	2026
Lasten	0,2 mln.	0,2 mln.	0,2 mln.	0,2 mln.
Baten	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.
Saldo	0,2 mln.	0,2 mln.	0,2 mln.	0,2 mln.

Gevolgen evaluatie Wet Veiligheidsregio's: grensoverschrijdende samenwerking

Uit de evaluatie van de wet Veiligheidsregio's komt naar voren dat de samenwerking tussen veiligheidsregio's en buurlanden voor verbetering vatbaar is. In de huidige samenwerking ontbreekt een gedeelde analyse van de risico's in de grensstreek en een daadwerkelijke gezamenlijke aanpak voor grensoverschrijdende incidenten. Structuurverschillen bemoeilijken de samenwerking. Het thema wordt in het evaluatierapport dan ook beschouwd als een "omissie in de huidige wet".

Het voornemen is om, gegeven de uitkomsten van de evaluatie, de samenwerking met de buurregio's zowel in beleidsmatige zin als in tactisch / operationele zin te verbeteren. Het beleidsmatige deel heeft betrekking op het ontwikkelen van een gezamenlijk risicobeeld en de bestuurlijke afhechting van de samenwerking d.m.v. (actualisering) van convenanten. In tactisch / operationeel opzicht kan de samenwerking worden verbeterd door de inzet van een "grensliaison" en een gezamenlijke operationele voorbereiding op incidenten in de grensstreek.

De beleidsmatige intensivering van de samenwerking wordt ingeschat op € 25k. De operationele verbeteringen (inzet personeel en out-of-pocket gelden voor training en versterking van de relatie met naburige korpsen) zijn concreet berekend op € 75 k. Per saldo komen de additionele kosten daarmee uit op **€ 0,1 mln.**

In de themabijeenkomst van 4 november jl. hebben AB-leden kenbaar gemaakt eerst kennis te willen nemen van de exacte problematiek in de grensstreek alvorens verdere uitspraken te doen over de mate van benodigde samenwerking. Dat exacte beeld is in dit stadium niet op te leveren. De hier geschetste voorzieningen worden gezien als een vereist basisniveau van samenwerking dat ongeacht de exacte problematiek in een grensregio tot stand moet worden gebracht.

³ Bron: wetten.nl - Regeling - Circulaire toepassen Baseline Informatiebeveiliging Overheid in het digitale verkeer met het Rijk - BWBR0043146

In de evaluatie Wet Veiligheidsregio's is ook een uitspraak gedaan over de financiering van veiligheidsregio's. De commissie heeft aanbevolen om het huidige hybride stelsel (deels gemeenten, deels Rijk) in tact te laten, maar daarbij wel een scherper onderscheid aan te brengen tussen de financiering van de crisisbeheersing (Rijk) en de financiering van de brandweezorg (gemeenten). Omdat dit onderwerp primair wordt gezien als een crisisbeheersingstaak, ligt het in de rede om voor de genoemde additionele kosten ook navenante dekking vanuit het Rijk te verwachten (door ophoging dan wel herverdeling van de BDUR).

	2023	2024	2025	2026
Lasten	0,1 mln.	0,1 mln.	0,1 mln.	0,1 mln.
Baten	0,1 mln.	0,1 mln.	0,1 mln.	0,1 mln.
Saldo	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.	0,0 mln.

Mutaties begroting going concern

Los van de meer beleidsmatige onderwerpen is op 4 november jl. ook aangegeven dat in de huidige begroting meer dan trendmatige mutaties optreden. In het bijzonder mutaties in de kapitaalsfeer. In afgelopen jaren zijn de resultaten in de kapitaalsfeer doorlopend positief. Dit wegens een sterk gedaalde rente en een achterlopend schema van vervangingsinvesteringen.

Het rentevoordeel (nu nog relatief beperkt) neemt ongeacht eventuele inflatietendensen verder toe. De werkelijke rentevoet zal namelijk door (her)financieringsbeslissingen in de nabije toekomst verder dalen. Op basis van de laatste inschattingen groeit het rentesurplus naar een niveau van c.a. **€ 0,25 mln.**

Het huidige voordeel op kapitaallasten zal door vervanging van het materieel echter teniet worden gedaan dalen en zelfs omslaan in een tekort. Dit vanwege het BTW-nadeel op investeringen.

Toelichting BTW-nadeel

De omzetbelasting is voor VRT per 2014 niet meer declarabel bij het BTW Compensatiefonds. VRT is hiervoor gecompenseerd (d.m.v. ophoging van de Rijksbijdrage), doch onvoldoende⁴. Met name de BTW-dekking op de investeringscomponent ontbreekt. Dit betekent dat de investeringslasten bij verdere vervanging van roerende en onroerende goederen (zoals materieel en kazernes) stijgen met 21%. Een geleidelijke tendens die steeds zwaarder gaat wegen op de exploitatie. Het BTW-effect is pas uitgewerkt als de hele kapitaalstaat is vervangen (! in 2052). Het zwaartepunt bevindt zich wel in dit decennium.

Het BTW-nadeel over de afgelopen periode (2019-2022) is ondervangen dankzij de in tranches opgehoogde gemeentelijke bijdrage. In deze nieuwe begrotingsperiode (2023-2026) doet dit BTW-effect zich ook voor. Al zal vanwege het achterlopende investeringsschema het nog wel even duren voordat het BTW-knelpunt zich echt openbaart.

	2023	2024	2025	2026
Lasten (BTW)	-	0,05 mln.	0,20 mln.	0,20 mln.
Baten (gerichte inzet rente)	0,25 mln.	0,25 mln.	0,25 mln.	0,25 mln.
Saldo	- 0,25 mln.	-0,20 mln.	-0,05 mln.	-0,05 mln.

Het voorstel hierbij is om de voor- en nadelen in de kapitaalsfeer in het meerjarenperspectief aan elkaar te koppelen. En zodoende het BTW-nadeel dat zich in deze periode voordoet met het rentevoordeel structureel te ondervangen. Het rentevoordeel is eerder waarneembaar in de resultaten dan het BTW-nadeel. Tot die tijd kan het rentevoordeel als tijdelijke buffer dienen voor de meerkosten van invoering van de Omgevingswet. De financiële evaluatie op landelijk niveau zal immers niet voor vaststelling van de begroting '23 zijn afgerond. En dus zal over hierover nog onduidelijkheid bestaan.

Technische uitgangspunten begroting

Tenslotte wordt de begroting gemaakt op basis van een set van technische uitgangspunten over o.a. loon- en prijsindexering. Dit zijn de bekende, met gemeenten afgestemde uitgangspunten op basis waarvan de autonome groei van de begroting wordt bepaald. De uitgangspunten zijn beschreven in de bijlage 1. De loon- en prijstendensen blijven uiteindelijk veruit de belangrijkste factor van de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage.

⁴ Vanwege het gekozen moment van de compensatieberekening, een ongunstige landelijke verdeelsleutel, gemaakte keuzes op vastgoed en ondersteunende dienstverlening.

Samengevat ziet het meerjarenperspectief er als volgt uit:

Tabel A: ontwikkeling begroting '23-'26

= stijging t.o.v. huidige gemeentelijke bijdrage ad € 47,8 mln.

	2023	2024	2025	2026
Beleidsintensivering				
Europese deeltijdrichtlijn (vrijwilligers)*	0,00 mln.	0,00 mln.	0,00 mln.	0,00 mln.
Introductie Omgevingswet**	0,30 mln.	0,30 mln.	0,30 mln.	0,30 mln.
Informatieveiligheid	0,20 mln.	0,20 mln.	0,20 mln.	0,20 mln.
Grensoverschrijdende samenwerking*	0,00 mln.	0,00 mln.	0,00 mln.	0,00 mln.
	0,50 mln.	0,50 mln.	0,50 mln.	0,50 mln.
Mutaties going concern				
Gerichte inzet rentevoordeel	- 0,25 mln.	- 0,25 mln.	- 0,25 mln.	- 0,25 mln.
BTW-nadeel	0,00 mln.	0,05 mln.	0,20 mln.	0,20 mln.
	-0,25 mln.	- 0,20 mln.	- 0,05 mln.	- 0,05 mln.
Ontwikkeling begroting excl. loon- en prijsindex	0,25 mln.	0,3 mln.	0,45 mln.	0,45 mln.
Technische uitgangspunten (indexering)	1,45 mln.	2,45 mln.	3,45 mln.	4,45 mln.
	1,70 mln.	2,75 mln.	3,90 mln.	4,90 mln.

* effecten waarvoor rechtstreekse compensatie vanuit het Rijk wordt verondersteld

** ervan uitgegaande dat de geëvalueerde financiële afspraken tussen Rijk en VNG hierin voorzien

Overige afspraken n.a.v. de bestuurlijke themadag

Op de themadag van 4 november jl. zijn afspraken gemaakt over het vervolg. In het gesprek tussen burgemeesters Hofland en Joosten zijn deze afspraken nog aangevuld. Het voorstel vanuit dit bilaterale overleg is als volgt:

- 1) AB-leden worden uitgenodigd om met de portefeuillehouder middelen in gesprek te gaan met de accountant naar aanleiding van de managementletter, de accountsverklaring over de jaarrekening en ten behoeve van (nog in te voeren) rechtmatigheidsverklaring.
- 2) In het gesprek onder 1 kunnen ook beschikbare benchmarkgegevens aan de orde komen.
- 3) AB-leden worden betrokken bij de beleidsvoorbereiding van de VRT in het algemeen en bij toekomstbestendige brandweezorg in het bijzonder. .

Hieronder puntsgewijs een reactie:

Ad 1)

Het organiseren van meer betrokkenheid vanuit het AB bij financiële relevante zaken is gewenst. In het licht van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording per '22 is het sowieso de bedoeling om het dialoog tussen het DB en het AB over het gevoerde beleid te versterken. Het eerste overleg kan daarbij de eindbespreking met de accountant zijn over de controle op de jaarrekening '21 (begin juni).

Dit eerste overleg in juni kan desgewenst worden vervolgd. Het AB wordt hier gevraagd om twee leden te benoemen die aan dit overleg deelnemen.

Ad 2)

Benchmarking is sinds de oprichting van de veiligheidsregio's "op-en-af" onderwerp van gesprek geweest. Het is uiteraard mogelijk om enkele vergelijkingen tussen veiligheidsregio's te maken. Dit beperkt zich waarschijnlijk dan wel tot een vergelijk o.b.v. openbaar beschikbare informatie. Bijvoorbeeld een beschouwing op het weerstandsvermogen van de veiligheidsregio's, zoals de accountant dit onlangs heeft gedaan. In het overleg, zoals bij punt 1 genoemd, kan de scope van een benchmark en de wijze waarop deze uit te voeren nader worden afgestemd.

Ad 3)

Op 4 november jl. is afgesproken om AB-leden tijdig te betrekken bij de voorbereiding op beleidsbepalende ontwikkelingen zoals de inrichting van een toekomstbestendige brandweer. Dergelijke inrichtingskeuzes komen aan bod bij het opstellen of herijken van strategische documenten, zoals het risicoprofiel, het beleidsplan en het dekkingsplan. We verwachten hier in 2023 mee te starten. Daaraan voorafgaand kan in het AB worden afgesproken hoe die betrokkenheid vanuit het AB exact vorm te geven.

Bijlage(n)

-1- (technische uitgangspunten begroting 2023); zie onder dit voorstel.

Enschede, 26 januari 2022

Het dagelijks bestuur

Secretaris,
H. Meuleman

Vice Voorzitter,
S.W.J.G. Schelberg

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 17 februari 2022

Secretaris,
H. Meuleman

Vice Voorzitter,
R.W. Bleker

Bijlage 1) Technische uitgangspunten behorende bij de begroting 2023

a. Basis begrotingskader 2023

De begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar. Het fundament voor deze begroting is grotendeels neergelegd in het principebesluit tot regionalisering d.d. 22 februari 2012.

b. Loon- en prijscompensatie

De cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV), uitgevoerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), dienen als basis voor de berekening van de compensatie van loon- en prijsstijgingen. Voor de begroting 2023 worden de cijfers uit de MEV 2022 van september 2021 gehanteerd. De rekenkundige uitwerkingen sluiten aan bij het advies loon- en prijsontwikkelingen verbonden partijen vanuit de gemeenten.

Loonmutaties

Voor de loonmutaties wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de MEV. De index voor 2023 bedraagt **2,3%**

Bij de toepassing van dit indexpercentage wordt rekening gehouden met de nieuwe CAO, waarvoor een principeakkoord is, met looptijd 2021 en 2022. In deze CAO zijn 2 verhogingen opgenomen, nl. 1,5% per 1-12-2021 en 2,4% per 1-4-2022. Daarnaast is een thuiswerkvergoeding opgenomen die uitkomt op 0,3%.

Daarmee stijgen de loonkosten 2023 ten opzichte van de werkelijke loonkosten per 31-12-2021 (waarin de verhoging met 1,5% nog niet is verwerkt) met **1,5% + 2,4% + 2,3% + 0,3% = 6,6%** (totaal is 0,1% hoger dan de losse onderdelen vanwege index op index).

In het LOAV is op 19 november 2021, aangevuld op 1 december 2021, een principe-akkoord bereikt over de doorwerking van het principeakkoord CAO Gemeenten/SGO 2021-2022 naar het personeel in dienst van de Veiligheidsregio's. Dit legitimeert ook de CAO van de gemeenten als grondslag voor de loontonwikkeling in de periode tot aan 2023..

Het verschil tussen de geraamde en de werkelijke ontwikkeling van de loonsom, voor zover het CAO-ontwikkelingen of mutaties in het stelsel van sociale zekerheid betreft, wordt, indien sprake is van een betekenisvolle afwijking, separaat tussentijds verrekend met de gemeenten.

Prijsmutaties

Voor de prijsmutaties wordt uitgegaan van de IMOC (netto materiële overheidsconsumptie) met correcties van de indices over de jaren t-3, t-2 en t-1. De index voor 2023 bedraagt **1,6%**. De index voor 2022 bedraagt **1,9%**. Vorig jaar werd uitgegaan van een index voor 2022 van 1,5%, derhalve een bijstelling met 0,4%. Het CPB heeft de inflatiecijfers voor 2020 en 2021 ook weer bijgesteld met resp. 0,2% en 0,6%. In totaal bedraagt de nacalculatie **1,2%**. Om die reden worden de prijsindex-gerelateerde budgetten voor het begrotingsjaar 2023 verhoogd met **(1,6% + 1,2%)= 2,8%**..

b1. Grondslag voor de loonsom

Ten behoeve van het principebesluit is in het zogeheten normalisatietraject de formatie van de brandweer doorgerekend op basis van max-1 van de functieschaal plus een dekking voor de kosten van zogenaamde "uitloopschalen". Dit vormt tevens de grondslag voor de loonsom van 2023. Dezelfde grondslag (max-1 van de functieschaal) wordt eveneens voor de overige kolommen van de organisatie toegepast. Voor beschikbare vacatures wordt de "max-2"-regel als grondslag genomen.

c. FLO overgangsrecht

Voor brandweerfunctionarissen met een bezwarende functie geldt het FLO-overgangsrecht. De bezwarende functies komen voor in een viertal gemeenten (Almelo, Hengelo, Enschede en Borne). De financiële implicaties van de regeling zijn voor rekening van de desbetreffende gemeenten (gesloten systematiek). De uitgangspunten die liggen onder de berekening van de FLO-kosten zijn in 2012 met de gemeenten overeengekomen.

In 2017 is een definitief landelijk akkoord gesloten over de herziening van het FLO-overgangsrecht. Dit mede ingegeven door het feit dat de levensloopregeling per 2022 eindigt. In de periode tot aan 2022 wordt die regeling maximaal benut en daarom moet het taakstellende spaarsaldo versneld worden volgestort. De oploop van uitgaven is dusdanig substantieel dat vorig jaar aanvullende afspraken zijn gemaakt over de bekostiging van het overgangsrecht.

Met betrokken gemeenten is een handelswijze afgesproken die uitgaat van een “tijdelijk tekort” in de FLO-reserves die op termijn kunnen worden aangezuiverd door middel van eventuele positieve rekeningsaldi. Dit in combinatie met het autonome gegeven dat de FLO-uitgaven op termijn gestaag teruglopen.

Nu de problematiek van de bekostiging van het FLO-overgangsrecht landelijk meer aandacht krijgt, stelt de accountant zich mogelijk op het standpunt dat er een voorziening moet worden getroffen voor de FLO-verplichtingen in komende jaren. Een definitief standpunt hierover hangt mede af van nog te actualiseren FLO-prognoses. In de komende periode wordt hier naar verwachting meer duidelijkheid over verschaft. Vooral nog wordt hier uitgegaan van de bestaande financieringsafspraken.

d. Kapitaallasten

Rentelasten en rentebaten

Voor de begroting wordt het omslagrentepercentage berekend door de verwachte rentelasten te delen door de verwachte boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het begrotingsjaar. De rente wordt doorberekend aan de taakvelden waar de vaste activa bij behoren. Het bij de begroting gecalculerde omslagrentepercentage mag op een veelvoud van 0,5% worden afgerond.

Een actuele prognose van het omslagpercentage voor 2022 komt uit op 1,71%. Bij de keuze voor de kleinste afronding komt de te hanteren omslagrente uit op 1,5%.

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. Vervangingsinvesteringen worden gecorrigeerd voor inflatie. Hierbij geldt eveneens het herrekenende IMOC-cijfer van het CPB (voor 2023 dus **2,8%**).

e. Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid.

f. Financieringssystematiek

Op 29 juni 2015 heeft het algemeen bestuur besloten om de zogenaamde Cebeon-norm als grondslag te nemen voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. Op 12 oktober 2015 is met het algemeen bestuur een nadere technische uitwerking van het Cebeon-model overeengekomen. Deze technische uitwerking vormt dan ook de basis voor de financieringssystematiek voor de begroting 2023. In concreto komt het neer op de volgende uitgangspunten:

- Grondslag voor de maatstafaantallen in enig begrotingsjaar (t): septembercirculaire t-2.
- Grondslag voor de verdeelmodule: de per 15 maart (t-1) bekende bedragen per maatstaf.
- Het rekeningresultaat wordt na rato inbreng verrekend met gemeenten.

Er vindt geen nacalculatie plaats vanwege bijstelling van de maatafaantallen voor enig jaar. De septembercirculaire t-2 blijft leading.